

vilde give Lejlighed til, at de fik hinanden i Tale, og jeg troede, at det kunde danne Begyndelsen til en bedre Forstaaelse og bedre Værdsættelse af den Grundopfattelse, hver Retning for sig havde. Vil man saa spørge mig, hvilke Erfaringer jeg har gjort i den Retning, vil jeg ganske vist sige, at de gaa ikke stærkt i Retning af det, jeg tænkte mig, at man skulde naa. Jeg har selv siden den Tid siddet i et Menighedsraad af den Art, hvor vi ere 2 af hver Retning, og jeg vil indrømme, at det har ikke i nogen næneværdig Grad ført til, at vi ere komne til at samarbejde paa det egentlige Menighedsomraade, om jeg maa kalde det saa. Paa den anden Side mener jeg dog, at for saa vidt Samarbejdet har baaret nogen Frugt, har det været i denne Retning, og det vil altsaa for mig være en Grund til, da ingenlunde den modsatte Opfattelse kan siges at være naaet til Udfoldelse, at kunne være med til en Forlængelse af Loven.

Dertil kommer en anden Grund, som jeg tror til en vis Grad gør en Forlængelse af Loven ikke blot ønskelig, men nødvendig — naar den ikke var, kunde jeg med en vis Føje slutte mig til det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg), naar han sagde, at han uden større Sorg kunde se Loven løbe ud —, at hvis Loven løber ud, vil der afstedkommes andre Vanskeligheder, som der maa hjælpes paa ved en anden Lov, som vi for øvrigt vistnok maa have alligevel. Det er en Lov — ja, jeg ved ikke, om det er det rigtige Udtryk for min Tanke, men den højtærede Minister vil nok forstaa min Mening — om selvejende Kirker. Jeg kan ikke se rettere, end at Tilstanden for Øjeblikket er den, at ved Tiendeafløsningen gaar en hel Masse Kirker, som Beboerne tidligere have ejet, over til at blive selvejende, og i den Kommune, hvor jeg bor, er man kommen ud over denne Vanskelighed ved, at Kirkeværginstitutionen er afløst, og Menighedsraadet er traadt til, saa at det altsaa paa en Maade staar som Kirkevæрге, eller hvad man skal kalde det. Jeg kan ikke opfatte det anderledes, end at der her er et Hul i Lovgivningen, som maa udfyldes, at der altsaa maa Lovbestemmelser til, og indtil de ere traadte ud i Livet, forekommer det mig, at der er ingen, der naturligere og rimeligere kan træde til end netop Menighedsraadene. Ogsaa af den Grund kan jeg være med til at forlænge Loven.

Naar jeg saa skal tale om Lovens Indhold, kan jeg i Grundtrækkene slutte mig til

den første ærede Taler. Alt det, han sagde om det, der kunde naas, og ogsaa om det ønskelige i at komme lidt videre frem, er jeg enig med ham i. Kun gaar min Tanke et Stykke længere frem. Jeg synes, man kunde gaa noget længere, end det ærede Medlem antydede. Men jeg tror ligesom han, at den bedste Form vil være at faa Loven optrykt, som den virkelig kommer til at gælde, i Stedet for at faa en Lov, der tilkendegiver, at de enkelte Paragraffer i Fremtiden ere forandrede saaledes og saaledes. Derved ville Menighedsraadene lettere kunne sætte sig ind i de Forandringer, som komme frem. Jeg er ligesom det ærede Medlem den højtærede Minister taknemmelig for, at han kun har forelagt denne Lov, idet jeg fuldstændig deler den højtærede Ministers Opfattelse af Loven om det kirkelige Udvalg. Den har gjort sin Gerning, og den har sikkert bedst af at hvile i Ro i alt Fald foreløbig. Derimod tror jeg, at selv om man skal nøjes med saa smaa Forandringer, som det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds (J. C. Christensen) antydede, vil det være heldigere, at Sagen behandles i et Udvalg. Det ærede Medlem antydede, at det var let at gøre disse Forandringer, men jeg skal, naar jeg omtaler de enkelte Paragraffer, søge at vise, at det vistnok ikke er saa helt let endda, og Mangelen af et Udvalg vil let føre til, at man ikke faar det gjort, man vil have gjort. Naturligvis kommer det an paa, hvor meget man ønsker, om det let vil være at indordne i den nu gældende Lov.

Derefter skal jeg gaa over til at omtale de Ønsker, jeg kan have, men først skal jeg gøre en Bemærkning overfor det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds. Jeg studsede, da han brugte det Udtryk, at denne Lov var ikke paa nogen Maade en Tvangslov. Nu kan det være, at det ærede Medlem har Ret i dette, set paa den Maade, han saa det, nemlig at der er en Mulighed for, at man kunde unddrage sig Loven derved, at i det hele ingen møder for at stemme paa Medlemmer til Menighedsraadet. Men jeg kan ikke forstaa Loven paa anden Maade, end at naar § 1 begynder: „Der oprettes et Menighedsraad for hvert Kirkesogn i Landet,“ maa det opfattes som et Bud, man har at følge, og det er sikkert ogsaa blevet opfattet saaledes. I og for sig er det ikke noget ondt at sige om en Lov, at den er en Tvangslov, for det ere jo paa en vis Maade alle Love. Enhver Lov sætter bestemte Grænser, som inden-